

HOLENDERSKA ELITA

Kraina geograficzna Fryzja, leżąca w Holandii, jest kolebką pochodzenia użytkowego na całym świecie bydła czarno-białego. To właśnie z krów fryzyjskich wyprowadzono doskonałą rasę mleczną, zwaną holsztyńsko-fryzyjską, która zdominowała wszystkie inne rasy mleczne na świecie. Także w Polsce ponad 95% krów ma większy lub mniejszy dolew krwi tej rasy i dolew ten cały czas rośnie.

Tradycja zobowiązuje, dlatego Holandia „od zawsze” osiąga najlepsze wyniki w produkcji mleka w Europie. Jej największym atutem jest doskonały skład mleka, nieosiągalny dla żadnej z populacji bydła holsztyńsko-fryzyjskiego w świecie. Dość powiedzieć, że średnia zawartość białka w mleku wszystkich holenderskich holsztyńsko-fryzów odmiany czarno-białej (a jest ich nadal ponad 1 milion) od blisko 20 lat przekracza 3,4%. Wyniku takiego, nawet w jednym roku, nie udało się jak dotąd osiągnąć żadnej z populacji krajowych w Europie.

Rok 2002 dla krów holsztyńsko-fryzyjskich obu odmian barwnych w Holandii (łącznie blisko 1 miliona krów) podsumowany został po raz kolejny doskonałymi wydajnościami. W trakcie pełnych laktacji od krów czarno-białych udojono średnio 9117 kg mleka o zawartości 4,40% tłuszczu i 3,48% białka, a od krów czerwono-białych 7734 kg mleka o zawartości 4,58% tłuszczu i 3,55% białka. Stawia to Holandię po raz kolejny poza zasięgiem jakiegokolwiek populacji bydła holsztyńsko-fryzyjskiego w Europie, gdzie - w przeciwieństwie do Ameryki - skład mleka jest jednym z najważniejszych priorytetów hodowlanych.

Osiąganie tak doskonałych wyników możliwe jest dzięki konsekwentnej i perfekcyjnie prowadzonej pracy hodowlanej. Jej efektem jest wyhodowanie przez Holendrów wielu doskonałych buhajów, które w ostatnich kilkunastu latach zrobiły międzynarodową karierę i które można dziś odnaleźć w rodowodach wielu czołowych buhajów na świecie. Wśród najważniejszych z nich wymienić należy Sunny Boy'a, Celsiusa, Jabota, Lorda Lily i Cash'a. Firma Holland Genetics, której „dziełem” są te wspaniałe rozplodniki, jest też znaczącym producentem nasienia na rynki międzynarodowe – roczny eksport sięga 2 milionów słomek. Poza krajami europejskimi, będącymi największymi odbiorcami nasienia holenderskiego, trafia ono w ilościach sięgających dziesiątków tysięcy rocznie także do USA, krajów Ameryki Południowej i Azji, a nawet Japonii, Australii i Nowej Zelandii. Wszystko wskazuje na to, że w najbliższych latach także Polska trafi do tej elitarniej grupy, co z całą pewnością przyczyni się do szybszego postępu hodowlanego i produkcyjnego w naszym kraju.

Bez wątpienia najslynniejszym buhajem holenderskim był **Sunny Boy**, urodzony w 1985r. Wywarł on olbrzymi wpływ na hodowlę krów holsztyńsko-fryzyjskich w Holandii, a uży-

wany był na całym świecie – łącznie zużyto ponad 2,1 miliona porcji jego nasienia, co jest absolutnym rekordem światowym. W samej Holandii pozostawił po sobie blisko 220 tysięcy córek, a wśród 50 najlepszych krów holenderskich aż 30 to jego córki i wnuczki.

Sunny Boy święcił triumfy również poza Europą i był pierwszym europejskim buhajem hf, którego nasienie sprzedawano w Ameryce Północnej. Ze względu na swój olbrzymi potencjał produkcyjny i przekazywaną wytrzymałość produkcyjną odniósł wspaniałe sukcesy w Kanadzie, gdzie przez wiele sezonów utrzymywał się w ścisłej czołówce najwyższyc wycenianych buhajów. W lutym 1999r. (a więc mając ponad 13 lat!) był nadal na pierwszym miejscu z 2001 pkt. kanadyjskiego indeksu selekcyjnego LPI, wyprzedzając drugiego z kolei buhaja o prawie 80 pkt. Mimo upływu lat Sunny Boy utrzymuje swoje miejsce w czołówce – w listopadzie 2003r. był drugi w rankingu kanadyjskim pod względem przewagi hodowlanej w kg białka i 18 pod względem przewagi hodowlanej w kg mleka. Trzeba dodać, że obie te listy rankingowe obejmują wszystkie najwybitniejsze buhaje pochodzące z hodowli całego świata.

Obecnie na świecie używa się do inseminacji blisko 200 buhajów, które są bezpośrednimi lub dalszymi potomkami Sunny Boy'a. W Holandii najwybitniejsi jego synowie to Cash i Zandenburger Royal. Urodzony w 1991r. i nadal aktywny Cash przez lata należał do grupy najchętniej używanych buhajów w Holandii, a roczna sprzedaż jego nasienia sięgała 100 tysięcy porcji. Aktualnie w ofercie firmy Genetyka Holenderska nadal można w Polsce zakupić nasienie Cash'a, a także jego najwybitniejszego syna o nazwie Cashflow oraz drugiego z synów, tj. buhaja Flash. Wśród buhajów oferowanych w Polsce Sunny Boy'a można znaleźć też w rodowodach buhajów Crosby, Geremjo i Jimbo oraz buhajów hf czerwono-białych Beautiful i Kian.

Celsius jest drugim obok Sunny Boy'a najwybitniejszym buhajem holenderskim. Sunny Boy umożliwił Holandii powrót na mapę międzynarodowej hodowli, ale dopiero Celsius pozwolił na jej światową eks-

pansję. Jego nasienie sprzedawano do wszystkich krajów świata i gdziekolwiek był używany stawał się ojcem buhajów. Poza swoimi sukcesami w Europie był również bardzo cenionym rozplodnikiem na innych kontynentach. W USA był liderem długowieczności, a dzięki swym wybitnym zaletom i potencjałowi przekazy-

wanemu na córki jest aktualnie na drugim miejscu wśród najlepszych produkcyjnych byków w dziejach USA. Nasienie tego buhaja ze względu na ograniczoną ilość jest obecnie dostępne tylko w Holandii, ale w ofercie Genetyki Holenderskiej dla Polski znajduje się kilku jego synów - są to buhaje Bertrand, Hudson i Jimbo. Celsius jako dziadek znajduje się również w rodowodach takich byków holenderskich jak Chrissy, Future, Hunter, Timer i Wonderboy, które są aktualnie dostępne w Polsce. Celsius pozostawił w Holandii około 65 tys. córek, a liczba sprzedanych na świecie porcji jego nasienia przekroczyła znacznie 1 milion. Był on używany również w Polsce, gdzie pozostawił około 400 córek, osiągając w wycenie polskiej jesienią 2003r. bardzo wysoką wartość indeksu hodowlanego 171,5kg.

Kolejnym buhajem z holenderskiej czołówki jest **Lord Lily**, zwany też Czarną Perłą ze względu na umaszczenie jego córek. Jest on również tzw. „milionerem”, tzn. rozplodnikiem, od którego pobrano i sprzedano

ponad 1 milion porcji nasienia. Tak jak i Celsius, Lord Lily jest także ojcem buhajów we wszystkich liczących się w hodowli bydła mlecznego krajach na całym świecie. W wielu z nich jego synowie zajmują czołowe miejsca w rankingach krajowych, często plasując się w pierwszej trójce najwyższych wycenionych buhajów. Poza Europą Lorda Lily używano jako ojca buhajów również w USA, Kanadzie i Australii.

Ze względu na doskonały pokrój, przekazywany zarówno córkom, jak i za pośrednictwem synów na wnuczki, Lord Lily był ulubionym buhajem farmerów holenderskich. Dlatego też w samej tylko Holandii pozostawił blisko 80 tysięcy córek. Jego nasienie było dostępne przez kilka lat również w Polsce, dlatego córki Lorda Lily zdobywały kilkakrotnie czempionaty na regionalnych wystawach hodowlanych.

Z powodu wielokrotnie większej liczby córek Lord Lily swoje największe sukcesy święcił jednak w Europie, a zwłaszcza w swojej rodzinnej Holandii. W latach 2000 i 2002 na organizowanej co dwa lata w Utrechcie holenderskiej wystawie bydła holsztyńsko-fryzjskiego w silnej konkurencji buhajów z całego świata stawka jego córek zdobyła najwyższe wyróżnienie, tj. superczempionat wystawy. Zwłaszcza wystawa w 2002 roku była wielkim triumfem Lorda Lily, gdyż również wśród buhajów młodszych trzy pierwsze miejsca za stawki córek zdobyli jego trzej wspaniali synowie: Sinatra, Grandprix i Eshof. Dowodzi to wielkiej klasy tego buhaja i przekazywania rewelacyjnych wartości pokrojowych nie tylko bezpośrednio na córki, ale również za pośrednictwem synów na wnuczki.

Aktualnie w ofercie dla Polski dostępne jest nasienie kilku synów Lorda Lily. Są to: Eshof, Grandprix, Hunter i Wonderboy. Jako dziadek Lord Lily występuje również w rodowodzie doskonałego pokrojowca o nazwie December, którego nasienie dostępne jest obecnie w Polsce.

Ostatnim z wielkiej piątki buhajów, którego chcielibyśmy zaprezentować, jest **Delta Cleitus Jabot** zwany w skrócie Jabotem. Zajmuje on drugie miejsce w Holandii pod względem liczby pozostawionych przez siebie córek - wynosi ona ok. 102 tysięcy. Również ten rozplodnik używany był na całym świecie, zarówno jako ojciec buhajów, jak i w stadach produkcyjnych. Był to bardzo dobry, zrównoważony buhaj starszego pokolenia (ur. w 1989r.), łączący w sobie ponadprzeciętny pokrój z wysokim

potencjałem produkcyjnym. Aktualnie w ofercie firmy Genetyka Holenderska znajduje się jeden syn Jabota - jest to doskonały buhaj Simon, a także 4 jego wnuków: Eshof, Gibby, Harry i czerwono-biały Pericles.

Nasienie buhajów holenderskich można zamawiać telefonicznie pod numerami podanymi w załączonej poniżej reklamie Genetyki Holenderskiej Sp. z o.o. Na życzenie rolników-hodowców bydła mlecznego wysyłamy również bezpłatnie aktualny katalog nasienia buhajów holenderskich, oferowanych w Polsce przez naszą firmę.

Aleksander Osten-Sacken
Poznań

Poznaj nasze buhaje

Najbogatsza oferta nasienia buhajów holsztyńsko-fryzjskich czarno- i czerwono-białych z Holandii.

HOLLAND
GENETICS
Wierzygodne źródło

Wyniki oceny 780 tys. krów cb HF w Holandii w sezonie oceny 2001/2002 to 9117 kg mleka o zawartości 4,40% tłuszczu i 3,48% białka średnio od jednej krowy ocenianej (pełne laktacje)

Zadzwoń, zasięgnij porady i zamów nasienie

Genetyka Holenderska Sp. z o.o.
Dyrektor Regionu Zachodniego
Aleksander Osten-Sacken
tel. kom. 0-602.350.215
tel. 061- 665.85.54

Zamówione nasienie dostarczane jest do hodowcy za pośrednictwem właściwej terytorialnie Stacji Unasieleniania

Sprostowanie do PG 4

W numerze marcowym PG w artykule „Praca hodowlana w stadzie krów mlecznych” ukraść się błąd dotyczący informacji o zawartości tłuszczu i białka, za który przepraszamy. Prawidłowe brzmienie tekstu zamieszczamy poniżej.

Względność szacowanej wartości hodowlanej (przewagi) tego samego buhaja w odniesieniu do różnych baz krajowych warto pokazać na kilku przykładach. Względność ta oznacza, że wartość buhaja jest zawsze taka sama – jego przewaga zależna jest wyłącznie od tego, do jak wysoko podniesionej poprzeczki (bazy krajowej) ją porównujemy.

- Zaner + 0,23% tłuszczu, +0,05% białka na bazie polskiej + 0,03% tłuszczu, -0,10% białka na bazie holenderskiej
- Best + 0,04% tłuszczu, +0,13% białka na bazie polskiej - 0,02% tłuszczu, +0,02% białka na bazie holenderskiej
- Zagraj + 0,23% tłuszczu, -0,13% białka na bazie polskiej + 0,05% tłuszczu, -0,21% białka na bazie holenderskiej
- Dang + 0,21% tłuszczu, -0,04% białka na bazie polskiej + 0,19% tłuszczu, -0,08% białka na bazie holenderskiej.